

Ida-Viru õiglase ülemineku visioonipäevad

SEKKUMISE FAKTILEHT:

Piirkondlik põlevkivi kaevandamise ja töötlemise parandmõjude likvideerimine ning vähendamine ja ohtlike jäätmete käitluse piirkondlik arendamine

/по-русски см. ниже/

Meetme nimetus ja maht:

Piirkondlik põlevkivi kaevandamise ja töötlemise parandmõjude likvideerimine ning vähendamine ja ohtlike jäätmete käitluse piirkondlik arendamine; 9,16 mln EUR (toetuse summa).

Kliimaneutraalsusele üleminekust tulenev väljakutse ja arengu vajadus, mis tingib meetme väljatöötamise; seos õiglase ülemineku fondi (ÕÜF) eesmärkidega:

Sekkumine rajab eeldused ja võimalused tööstusest mõjutatud alade kasutuselevõtmiseks teiste majandusharude tarvis: nt metsamajandus vanadel karjäärialadel või altkaevandatud aladel (panustab ka kliimaeesmärkide saavutamisse) või uute tööstusalade kasutuselevõtt vanadel jääkreostusobjektidel.

Nimetatud parandmõjudega alade likvideerimine ja vähendamine soodustab ettevõtlike arengut ning töökohtade loomist.

Sekkumine hõlmab muu hulgas piirkondliku Vaivara ohtlike jäätmete käitluskeskuse arendamist, et tagada selle käitamine ka tulevikus. See on vajalik seetõttu, et keskuse ladestuskärjed on lähiajal täitumas ja ilma investeeringuteta tuleks käitise töö lõpetada, misjuhul kaoksid vastavad ametikohad ning kohalik pädevus ja võimekus. Sellega

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

laheneb üks Eesti oluline jäätmekäitlusprobleem. Edasiarendamine võib hõlmata ka teiste piirkondlike jäätmevoogude käitlemist, kuna Ida-Virumaa piirkonnas tekib selliseid jäätmevooge olulises mahus. See võimaldab edendatada piirkonnas ettevõtlust, säilitatada ja luua juurde töökohti ning aidata lahendada ka üht olulist jäätmevaldkonna probleemi. Investeeringud tagavad, et tekib kohalik jäätmete kompetentsikeskus ja piirkond on selle osas teenindatud. See on oluline ka seoses keskkonnamõjude vähendamisega, sest näiteks saastunud pinnas, mis likvideeritakse, on võimalik üle anda.

Meetme eesmärk ja eesmärgi lühikirjeldus:

Ida-Viru piirkond on jätkuvalt mõjutatud oma eripärasest tööstuslikust taustast: põlevkivi kaevandamine ja töötlemine. Eelnevatel perioodidel on piirkonna pärandmõjude likvideerimiseks eraldatud olulisi summasid, kuid siiski pole kõikide pärandmõjudega veel jõutud tegeleda. Keskkonnaministeeriumi kasutada olevate vahendite abil on kavas võtta ette mitme piirkonnas esineva kitsaskoha kõrvaldamine.

Toetatavad tegevused:

- Nõukogude perioodil suletud kaevanduste varingute ja vajumite likvideerimine;
- Ida-Virumaal riikliku tähtsusega jääkreostusobjektide ohutustamine;
- Kohtla-Järve suletud tööstusjäätmete ja poolkoksi prügila suurema põlenguala sulgemislahenduse rekonstrueerimine;
- Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärade korrastamine;
- Põlevkivi kaevandamise tagajärjel rikutud Kurtna järvestiku veerežiimi taastamine;
- Ohtlike jäätmete käitluse piirkondlik arendamine;
- Ida-Virumaa ühisveevärgi varustuskindluse uuring.

Eeldatavad toetusmäärad ja -summad:

Toetuse summa: 9,16 mln eurot;
Toetuse osakaal: 70%.

Sihtrühmad:

Sekkumistegevuste elluviija on Keskkonnaministeerium oma haldusalade asutustega.

Tegevuste elluviimise täpsemasse korraldusse kaasatakse vastavalt valdkonnale ning kavandatavale tegevusele ka kohalikke omavalitsusi. Kasusaajad on piirkonna kohalikud omavalitsused, kogukonnad ja inimesed ning ettevõtted ja nende töötajad.

Käitluskeskusega seotud sekkumise sihtrühmad on nii piirkonna ettevõtted kui ka kohalikud elanikud, kellele keskus tööd pakub.

Peamised küsimused, millele ümarlauaarutelult vastuseid soovi-

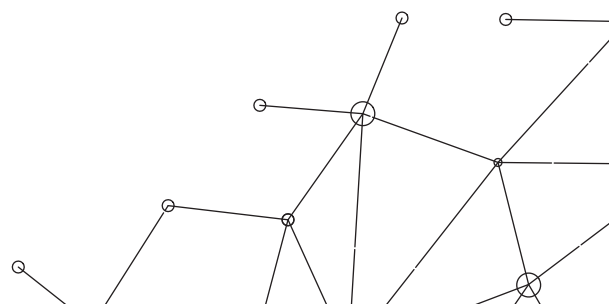
RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

takse saada:

1. Nõukogude perioodil suletud kaevanduste varingute ja vajumite likvideerimine
 - Viimastel aastatel on vanadel suletud kaevandusaladel sagenenud varingud, mis on ohtlikud ning mille tõttu on mõnikord piiratud ka maa kasutamine. Millistes piirkondades või asulates on vaja probleemile esmajärjekorras tähelepanu pöörata ning alustada proaktiivselt (enne varingute teket) alade stabiliseerimist ja korrastamist?
2. Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjääride korrastamine
 - Kas on selliseid karjäärialasid, kus leiate, et on vajalik alad korrastada, näiteks nõlvasid laugemaks teha ja tasandada, istutada metsa, kujundada alasid sihtotstarbeliselt (rekreatsiooni, matkaraja vms tarbeks), aitamaks kaasa elukeskkonna paranemisele?
 - Milliseid kasutusalasid nendel aladel eelistaksite? Rekreatsiooniala või pigem põllu- või metsamaa (seal, kus see on mõistlik) vms?
3. Põlevkivi kaevandamise tagajärjel rikutud Kurtna järvestiku veerežiimi taastamine
 - Kas Kurtna järvestiku hea ökoloogiline seisund on kohalikele elanikele oluline?
 - Kuidas võiks Kurtna järvestiku piirkonnas väärtusliku looduskeskkonna säilitamine aidata kaasa kohalike elanike heaolule?
4. Ida-Virumaal riikliku tähtsusega jääkreostusobjektide ohutustamine
 - Korrastatavate jääkreostusobjektide valikul ja vajalike tööde ulatuse määramisel lähtutakse eelkõige ohtlike ainete põhjavette ja pinnaveekogudesse edasikandumise riskist, et vähendada jääkreostuse mõju inimeste tervisele ja loodusele tervikuna. Mida kohalikud kogukonnad jääkreostuse likvideerimisega seoses ootavad?
 - Millega tuleks jääkreostuse likvideerimise kavandamisel tulevikus täiendavalt arvestada?
 - Sekkumine on suunatud eelkõige riikliku tähtsusega jääkreostusobjektide ohutustamisele. Kohaliku tähtsusega ehk sisuliselt väikeste jääkreostusobjektide ohutustamiseks on juba kasutusel SA KIK keskkonnaprogramm, mille kaudu taoliste objektide korrastamist toetatakse igal aastal. Kuivõrd kättesaadavaks hindavad Ida-Virumaa kohalikud kogukonnad ja KOV-d SA KIK keskkonnaprogrammi jääkreostuse alamprogrammi toetusi? Tuua näiteid, põhjendusi.
 - Mida saaks riik veel ära teha, et jääkreostusobjektide ohutustamisele kaasa aidata?

Ootame kahe nädala jooksul pärast ümarlauaarutelu toimumist kirjalikke kommentaare ja ettepanekuid:

helina.puuorg@envir.ee

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

